

Liv Karin Knutsen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marie-Louise Olsen, 61 26 60 76

Kvisleflået og Hovdli naturreservat - Avslag - etablering av elgkoier og utedo

Med hjemmel i verneforskriften § 3 punkt 3 til Kvisleflået og Hovdli naturreservat, samt § 48 i naturmangfoldloven, avslår Statsforvalteren søknad om å plassere ut elgkoier og utedo i Kvisleflået og Hovdli naturreservat for eget bruk i forbindelse med elgjakt. Dette begrunnes med at det omsøkte tiltaket strider mot vernevedtakets formål og at tiltaket kan skape uheldig presedens.

Søknaden

Vi viser til deres søknad mottatt på e-post 26. juni 2022 angående tillatelse til å plassere ut tre mobile jaktkoier, og en utedo i elgjaktterrenget *Lortsetra* i Kvisleflået og Hovdli naturreservat i Engerdal kommune. Formålet med omsøkte tiltak er å bruke fasilitetene i elgjaktas første uke og noen helger til jakta er over.

Det opplyses at søker har fått tildelt nærværende elgjakt i en fireårs periode og at tildelte jaktterreng ligger til tre atkomstveier (skogsbilveier) ca. 6 km fra nærmeste hovedvei.

Lovgrunnlag

Kvisleflået og Hovdli naturreservat ble opprettet i 1981 og utvidet i 2005. Formålet med fredningen er å bevare et stort og spesielt naturskogområde og et våtmarksområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området store arealer med naturskog og gammelskog, stedvis med urskogpreg eller som ekte urskog, stort mangfold av skogtyper, viktige hekke- og rasteområder for våtmarksfugl og et stort innslag av truede og sårbare arter.

I 2002 fikk området Ramsarstatus, som betyr at det er et våtmarksområde med sentral økosystemfunksjon for især fuglelivet av internasjonal betydning. Ett av kriteriene hentet fra *Ramsar Information Sheet* for området fremgår det blant annet at «*omfattende skogområde og våtmarksområde med store myrkomplekser. Kvisleflået og Hovdli naturreservat er et av de største naturskogområdene i Norge. Reservatet er et svært viktig hekke- og rasteområde for en rekke våtmarksfuglarter*».

Ifølge verneforskriften for Kvisleflået og Hovdolia naturreservat § 3 punkt 3 må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.

Verneforskriften for Kvisleflået og Hovdolia naturreservat har ingen spesielle unntaksbestemmelser for å plassere ut jaktkoier og utedo, og søknad må vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmel § 48 i naturmangfoldloven. Bestemmelsen sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være til stede for at dispensasjon skal kunne gis.

Det følger av naturmangfoldloven § 7, at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12)

Statsforvalterens vurdering

Kvisleflået og Hovdolia naturreservat består til stor del av et myrlandskap som er et viktig hekkeområde for et stort antall våtmarksfuglarter. Mosaikklandskapet av furuskog, myrer og tjern er en viktig hekkebiotop for gluttsnipe og småspove, som må betegnes som karakterarter. Av spesielle kvaliteter har området store arealer med naturskog og gammelskog, stedvis med urskogpreg eller som ekte urskog, samt stort mangfold av skogtyper. Denne mosaikken av habitater innenfor reservatet gjør at arealene året rundt er velegnede oppvekst- og hiområder for ulike arter.

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtyper utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Med bakgrunn i de naturfaglige vurderinger som ble gjennomført i forbindelse med Ramsar-status tildelingen i 2002, samt utvidelsen av reservatet i 2005, mener vi å ha oppdatert kunnskap gjeldende reservatets biologiske mangfold. Statsforvalterens rapport om våtmarksfugler i Kvisleflået og Hovdolia naturreservat fra 2021 (rapport 6/2021) fremgår det at området er et viktig hekkeområde for et stort spekter av våtmarksfugler. Det er også lagt inn en god del observasjoner i Artskart, blant annet finnes en rekke arter av sårbare og nært truet pattedyr, fugler og lav i større tettheter i skoghabitatene i den vestligste del av reservatet.

Et naturreservat er den strengeste verneformen med hjemmel i naturmangfoldloven. Denne verneformen brukes for å sikre urørt eller tilnærmet urørt natur eller spesielle naturtyper som det er knyttet internasjonale, nasjonale eller regionale verneverdier til. Utviklingen i naturreservatet skal være mest mulig naturstyrt. Oppføring eller utplassering av nye bygninger vil i utgangspunktet være i strid med disse overordnede målsettingene. Selv om tiltaket isolert sett ikke nødvendigvis vil påvirke verneverdiene der koier og utedo plasseres, må tiltaket ses i en større sammenheng med verneformålet og verneverdiene i reservatet. Dette inngår i vurderingen av om vilkårene i § nml. 48 er oppfylt.

Naturmangfoldloven § 48 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon i tre alternative tilfeller. Alternativet som kommer til anvendelse i denne saken er bestemmelsen om at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon fra vernevedtaket, dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilklårene i bestemmelsene er kumulative, slik at begge må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon. Bestemmelsen er en «kan» bestemmelse, slik at det beror på en skjønnsmessig vurdering om dispensasjon skal gis dersom

vilkårene er oppfylt. Det fremgår av forarbeidene til § 48 at bestemmelsen ikke må brukes til å uthule vernet og utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

For Statsforvalteren er det viktig å ikke legge grunnlag for en utvikling som på lang sikt kan føre til en for høy samlet belastning (jf. nml § 10), og følgelig være i strid med verneformålet. I dette tilfellet er det etter Statsforvalterens oppfatning problematisk dersom det blir åpnet opp for oppgradering eller utvidelse av rammene for jaktfasiliteter i Kvisleflået og Hovdli naturreservat. Det er allerede per i dag tillatt å sette opp midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt jf. verneforskriftens § 4 punkt 7. Det er flere jaktlag i området og sannsynligheten for at flere vil søke om tillatelse til å utplassere jaktkoier i et våtmarks- og skogsreservat som Kvisleflået og Hovdli naturreservat vil være til stede, dersom den første søker får innvilget en slik dispensasjon.

Statsforvalteren mener at man i et naturreservat skal være svært tilbakeholden med å legge til rette for bygningstiltak både av midlertidig og varig karakter utover det verneformålet tillater. Vi vurderer videre at utplassering av jaktkoier og utedo ikke kan anses som et bagatellmessig inngrep i forhold til vernet. Vi har forståelse for at det vil være bekvemt for de som jakter å kunne sette opp jaktkoier og utedo, men kan ikke se at tiltaket dekker en strengt nødvendig funksjon eller et særlig behov som må plasseres innenfor verneområdet. Når det gjelder omsøkte tiltak, vurderer Statsforvalteren at dette er i vesentlig konflikt med vernevedtakets formål og naturmangfoldlovens § 9 «føre vare prinsippet» tas i bruk. Naturmangfoldlovens §§ 11-12 regnes dermed ikke som relevant i saken.

Presedensvirkningen av en eventuell dispensasjon for å plassere ut koier og utedo i et sårbart naturreservat med Ramsar-status (internasjonal beskyttelse) som ikke vurderes å være strengt nødvendig, mener Statsforvalteren er problematisk og er tillagt vekt. En tillatelse til tiltaket vil også gi presedensvirkning for andre verneområder med tilsvarende restriksjonsnivå.

Vi ønsker å presisere at elgjakt i Kvisleflået og Hovdli naturreservat er tillatt jf. § 4 pkt. 6 i verneforskriften. Det er i tillegg tillatt med uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget jf. § 4 punkt 2.

Vi minner om at motorferdsel kun er tillatt på bilveiene Østvegen fram til grensen til sone 1 på vernekartet, Nysætervegen og Lortsætervegen jf. § 4 punkt 3 i verneforskriften.

Vedtak

Statsforvalteren i Innlandet gir Liv Karin Knutsen (Lortsetra jaktlag) avslag på søknad om å plassere ut jaktkoier og utedo i Kvisleflået og Hovdli naturreservat. Dette begrunnes med at tiltaket er i vesentlig konflikt med vernevedtakets formål og at en tillatelse kan skape uheldig presedens.

Avslaget er gitt med hjemmel i verneforskriften § 3 punkt 4 for Kvisleflået og Hovdli naturreservat og naturmangfoldloven § 48.

Vedtaket kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra dette brev er mottatt. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie-Louise Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Engerdal kommune

Engerdalsveien 1794

2440

ENGERDAL